

Suomi tarvitsee siirtolaisuusmuseon

Suomi on yksi niitä harvoja Euroopan maita, joissa ei ole siirtolaisuuteen keskittyntä museota, vaikka maassamme on jo yli 1000 eri museota. Kuitenkin vuosisatojen kuluessa on 1.3 miljoonaa ihmistä lähtenyt Suomesta siirtolaisiksi, eniten Ruotsiin ja Pohjois-Amerikkaan.

Vuonna 1974 Turussa toimintansa aloittanut Siirtolaisuusinstituutti ja sen Pohjanmaan aluekeskus, jonka toiminta käynnistyi vuonna 1994 Peräseinäjoella, ovat keränneet mittavan arkistomateriaalin ja kirjallisuuden ohella siirtolaisuuteen ja ulkosuomalaisiin liittyvää esineistöä jo yli 1000 nimikettä. Tämä museoesineistö jo sinällään, ja vielä sekä kotimaasta että ulkomailta museolle saatava aineisto, antavat hyvän perustan siirtolaisuusmuseon käynnistämiseksi. Perinteisen museon ohella tavoitteena on luoda laaja-alainen siirtolaisuuden tieto-, kulttuuri- ja matkailukeskus, joka suomalaisen yhteiskunnan lisäksi palvelisi ulkosuomalaisia ja heidän jälkeläisiään mm. sukututkimuksessa. Perinteisesti museo on kansakunnan muisti ja tarinankertoja. Se on myös kohtauspaikka ja kulttuurikeskus, opastaja, tiedon ja elämysten välittäjä nykyaikaisella verkostoituneella tieto- ja digitaalitekniikalla.

Puolet ns. vanhasta Amerikan-siirtolaisuudesta oli lähtöisin entisestä Vaasan läänistä. Niinpä Peräseinäjoella heräsi jo 1960-luvulla siirtolaisurheilija ja olympiavoittaja Ville Ritolan ja siirtolaistutkija Anna-Lee-na Toivosen innoittamana ajatus siirtolaisuusmuseosta. Kahden suunnitteluprojektin jälkeen tavoitteena on, että siirtolaisuusmuseon toiminta alkaisi Peräseinäjoen kunnantöimistössä, josta vapautuu tiloja, kun Seinäjoki ja Peräseinäjoki yhdistyvät vuoden 2005 alussa. Samaan aikaan ryhdytään toteuttamaan

Suomen Siirtolaisuusmuseo -hankkeeseen kuuluvaa, ns. ”Amerikan Raittaa” Kalajärven rannalle – paikalle, jonka vieressä on neljän tähden virkistysalue, jossa vuosittain yöpyy lähes 40 000 karavaanarimatkailejaa. Peräseinäjoen kunta on varannut sieltä Siirtolaisuuskeskusta varten noin 11 hehtaarin maa-alueen.

Siirtolaisuusmuseon yhtenä taustavoimana tulee olemaan Suomen Siirtolaisuusmuseon Tukiyhdistys, jonka toiminta käynnistyy Peräseinäjoella 27.5.2004. Samassa tilaisuudessa luovutetaan tulevalle museolle Australian suomalaisilta saatu merkittävä tavaralahjoitus, joka on juuri saapunut laivakonttina Suomeen. Siirtolaisuusmuseo käynnistyy näin sekä yksityisen aloitteellisuuden avulla ja kunnallisella tuella, mutta pidemmällä tähtäyksellä sen toimintaan tarvitaan myös merkittävää julkista rahoitusta. Hyvänä esimerkkinä tällaisesta on Loimaalle perusteilla oleva maatalousmuseo, jonka peruskiven pääministeri Matti Vanhanen muraasi 5.6.2004.

Siirtolaisuusinstituutin museo- ja näyttelytoiminta tulee olemaan vilkasta lähivuosina. Myös päätoimipiste Turussa saa lisää toimitiloja Turun kaupungilta, ja yhteistyössä Turun Maakuntamuseon ja Forum Marinumin kanssa suunnitellaan näyttelyä, jonka työnimenä on ”Varsinaissuomalaiset maailman turuilla”. Sen avajaiset ovat Forum Marinumissa syksyllä 2005. Siirtolaisuusinstituutissa on suunnitteilla näyttely amerikkansuomalaisesta osuustoiminnasta ja hyvin alkanutta näyttely-yhteistyötä ulkosuomalaisaiteilijoiden kanssa jatketaan.

Olavi Koivukangas

Finland needs an emigration museum

Finland is one of the few European countries, which lack an emigration museum even though there are over 1000 museums in our country. During the centuries 1.3 million emigrants have left Finland mostly for Sweden and North America.

The Institute of Migration, which was founded in 1974 and its regional centre in Peräseinäjoki in Ostrobothnia, founded in 1994, have gathered an archive, literature and as well as museum pieces encompassing more than 1000 items. This material as such together with material coming from Finland and abroad gives a good basis for establishing an emigrant museum. The goal is not only to create a museum, but an information-, culture- and tourist centre which would serve both the Finnish society and expatriate Finns and their descendants e.g. in genealogical issues. A museum is traditionally the memory and storyteller of a nation. It is also a meeting place and cultural centre, a guide providing information and offering excitements by the means of modern information technology.

Half of the so-called old America-emigration originated in the former province of Vaasa. Thus the idea of an emigrant museum arose already in the 1960's inspired by the Olympic champion Ville Ritola and the emigration researcher Anna-Leena Toivonen. After two planning projects, the aim is to start with the mu-

seum in the Peräseinäjoki municipal office, where space will become vacant when the municipalities of Seinäjoki and Peräseinäjoki merge in the beginning of 2005. Simultaneously the project "Amerikan Raitti" (The road to America) will start by the Kalajärvi lake, which features a four star recreation area where over 40 000 camping car tourists stay every year. The municipality of Peräseinäjoki has there reserved an 11 ha area there for the Emigrant Centre.

One of the background organizations of the Emigrant museum will be the support association for the Finnish Emigrant Museum, which started to operate on May 27, 2004. At this occasion the museum was presented a considerable gift from the Australian Finns, which consisted of a large number of items for the museum. Thus the museum starts with the help of private initiative and municipal support, but in the long run considerable public support will be needed. A good example is the agricultural museum in Loimaa, for which Prime Minister Matti Vanhanen set the cornerstone 5.6.2004.

The museum and exhibition activities of the Institute of Migration will be intense in the coming years. The main office will also get more localities from the city of Turku and an exhibition "Varsinaissuomalaiset maailman turuilla" (Emigrants from Varsinais-Suomi) is planned in cooperation with Turku Provincial Museum and Forum Marinum. It will be opened in the spring of 2006. The institute plans an exhibition on Finnish Cooperatives in North America and the exhibition cooperation with Finnish expatriate artists will continue.

Mr. Martti Jukkola, a Finn living in Wollongong, Australia, showing things donated by Australian Finns for the planned emigration museum in Peräseinäjoki, Finland. – *Photo: Voitto Kalliokoski.*